

Daniel Rondeau

Mecanica haosului

Traducere din limba franceză și note
de Mădălin Roșioru

POLIROM
2019

Cuprins

PROLOG

„*M-aș putea întoarce să trăiesc cu animalele*“ 9

PRIMA PARTE

Lume mică. 13

PARTEA A DOUA

La dulce vita s-a terminat. 109

PARTEA A TREIA

Iubirea, moartea, cuvintele 189

PARTEA A PATRA

Blues March 291

EPILOG

Un an mai târziu. Iată că reîncepe... 355

În ziua aceea, îi salvase viața.

Harry fusese ținut sub observație timp de treizeci și șase de ore. Îl recunoscuse pe Nguyen de îndată ce-și venise în fire, ceea ce nu-i dăduse ghes să regăsească gustul vieții. *La naiba, un polițai, asta-mi mai lipsea.*

Cu gândul la cei doi fii ai lui, comisarul venise în fiecare zi la căpătâiul lui Harry. N-a fost prea ușor să-l convingă să-și spună povestea. Șezând pe un scaun de lângă patul său, începând de fiecare dată cu subiecte ușoare sau inofensive (dar de fapt, nimic nu mai era ușor sau inofensiv pentru Harry), Nguyen încercase să înțeleagă.

Harry Povestașul, disperat că mai e în viață, îi răspundea uitându-se drept în ochii lui, cu fraze scurte, abia îngăimate, cu o voce moale, fără să-și controleze zvâcnirile de ură sau de dezgust. Când ce avea de spus era prea greu de spus, plângea, cu fața în palme.

Comisarul trecea dimineața și seara pe la clinică. În cea de-a patra zi, vocea adolescentului se limpezise, iar el începea să-l privească altfel pe Nguyen. *La urma urmei, omul acesta m-a scos din necaz, nu-mi cere nimic, s-ar spune că pur și simplu vrea să mă ajute.* Mirosul acru pe care-l degajase mult timp, în pofida îngrijirilor medicale, a dispărut din cameră. Nguyen i-a propus să-i aducă o carte. „Ce anume ți-ar plăcea? Un roman, o revistă de benzi desenate?

— Aș dori tare mult un dicționar...”

Era prea tulburat să citească, chiar și un dicționar. Prima zi de „convalescență” și-a petrecut-o învârtindu-se prin cameră, în așteptarea lui Nguyen.

În ziua următoare, Harry îl lovise la ficiți cu întrebarea: „Și acum ce facem?”

— Te voi scoate de acolo, îți voi găsi un cămin, o familie adoptivă, nu te vei întoarce niciodată acolo, ai încredere în mine.

— Nu ați înțeles, vreau să mă întorc, iar dacă nu eu trebuie să mor, atunci să fie ei. Vă voi ajuta.“

O altă conversație începuse. Deloc limpede. Văzând determinarea lui Harry, comisarul îl scosese la cină într-un bistrou din apropierea clinicii. Era încă devreme, erau singurii clienți.

„Nu mă așteptam la așa ceva, eu însumi n-aș fi îndrăznit niciodată... este imposibil, spune Nguyen.

— Mă subestimați? Vă este frică?

— Ești foarte tânăr.

— Tocmai, nimeni nu se va gândi...

— Prea periculos. Nu vreau să te expun la riscuri.

— Mai că mă faceți să râd, chiar nu vă puneți la treabă micii turnători? Vreți să vă spun numele lor?“ Harry mai luase o gură de Coca Cola. O nouă veselie îi licărea în ochii negri, după cercul ochelarilor.

La plecarea de la clinică, pe Nguyen îl apucaseră ezitățile. Erau pe hol, gata să-și spună noapte bună. Harry venise cu propunerea:

„Să facem o încercare... O lună sau două... Vă rog eu. Dacă nu merge, mă scoateți de acolo și mă angajați la dumneavoastră acasă pe post de grădinar“.

Reinsertia lui Harry, după mai bine de o săptămână de absență fără explicații, punea câteva probleme, repede rezolvate de Nguyen. Harry se întorsese în oraș în duba poliției, dat jos cu cătușe la mâini în fața comisariatului, cu un șut în cur, la ora ieșirii din birouri, și eliberat în cursul serii. Polițaii puseseră în circulație informația conform căreia el tocmai fusese arestat la Paris cu alți hoți de buzunare în apropiere de Turnul Eiffel. Tentativă de fugă, urmărire, transfer la Taurbeil-Tarte. Tot atâtea certificate de *bună purtare* depuse în urechea lui Șefu' M'Bilal.

La ieșirea din comisariat, Harry îl sunase pe M'Bilal, care zbierase în telefon: „Așteptam să mă suni. Știu ce s-a întâmplat.

Vino să-mi povestești... Ți-amintești ce ți-a spus mereu Tata? – Da, Șefule. – Mai spune-mi-o, mi se scoală când o aud. – Să nu uit niciodată să fiu crud“.

*

Hotelul Mandarina, Paris

Avea nevoie de un loc în care să-l exploateze informativ pe Harry. Bruno și-a început căutările la periferie. Într-o ascunzătoare sau într-un depozit. Prea periculos. Ochi peste tot. La el acasă, imposibil. În cele din urmă s-a gândit la Mandarina. Un hotel parizian de lux, în perioadă de probă, finanțat și construit de chinezi, unde avea niște intrări. A obținut de la hotel o scrisoare de angajare. Un stagiu de ucenic bucătar. Cu contract de muncă pe durată nedeterminată. Harry era acoperit. Nimeni nu l-ar fi căutat acolo. Prea inedit, prea nou: caizii de periferie încă nu se prinseseră că Mandarina ieșise din pământ. În general, nu au încredere în Paris – nici în chinezi, iar când își scoteau Ferrari-ul era ca să-și ia tălpășița. În direcția Cannes. Portofino. Sau Elveția, pentru perverși. M'Bilal obișnuiește să coboare pe autostradă până la Geneva; se întâlnește la Richmoon Estate cu o bețivă sado-maso, mereu aceeași, doar cu puțin mai tânără ca el. Nimic nu i se pare mai exotic decât suita de 6.000 dolari pe noapte în care poate mânui biciul risipind nori de cash peste o Wanda cu coc cărunt.

Hotelul Mandarina e locul cel mai labirintic din capitală. O nebunie cu *lounge*, spa, jacuzzi cu bulbuci, ecrane, decoruri high-tech, spații superluminoase, dar și culoare foarte întunecoase, luminate doar de dungi fosforescente integrate în mochetă, și săli cu penumbră medievală delicat organizate, ascensoare disponibile numai pentru clienții care au un anumit

cod etc. Totul a fost conceput pentru obișnuiții dornici de discreție. Vor putea petrece șase luni la Manda fără să întâlnească pe nimeni altcineva în afară de cameristele, somelierii și maseurii care le erau alocați.

Directorul, un francez care lucrează pentru Casă, i-a facilitat lui Bruno proiectul și i-a dat un cod pentru intrarea personalului, din spatele clădirii, pe o stradă în pantă, mereu pustie. Barmanul, un chinez în sacou crem și cravată neagră, este un „prieten“. Domnește peste un minibar, două mese, VIP only, de după un paravan auriu cu negru, la al doilea subsol, accesibil numai cu ascensorul. Directorul și chinezul vor ține sub supraveghere deplasările lui Harry.

Prima dată, Harry a venit cu Nguyen. Comisarul a rămas cât să-i pună în legătură, apoi s-a făcut nevăzut, să mai dea niște telefoane. Harry se uită la Bruno, atent și neîncrezător. Bate cu picioarele în podeaua lăcuită.

Bruno nu și-l închipuise atât de tânăr. Îl dă peste cap. Un adolescent care, în pofida trăsăturilor sale tensionate, a chipului tras, pare să aibă doisprezece ani, de parcă i-ar fi supraviețuit copilăria în străfundurile ochilor.

A pus la punct sistemul de stabilire a întâlnirilor. Cel puțin una pe săptămână. Acum, că ne cunoaștem, nu ne mai despărțim. Bine? Mereu va suna Harry. Niciodată de pe mobil. De la un telefon public sau dintr-un bar. Niciodată nu va spune vreun nume. Bună ziua, ne vedem duminică? OK, duminică, e perfect. În codul lor, duminică este luni, luni este marți și așa mai departe. Întâlnirile sunt mereu la cinci după-amiaza. Ți las codul, poți veni aici oricând vrei. În caz de probleme grave, care necesită o întâlnire imediată, o singură frază în mesageria mea: *regele leu este foarte obosit*, ceea ce înseamnă că ne vedem în cel mult o oră. Dacă eu nu ajung, trimit pe altcineva.

„Ți-ai păstrat prieteni în oraș?”

— Cunosc pe toată lumea, dar nu pot conta pe nimeni. Singurul meu prieten este un bătrân algerian. Singurul cu care pot vorbi fără să mă gândesc la nimic. Dar dumneavoastră aveți mulți prieteni?

— Colegi, ca Nguyen, dar nu așa de mulți prieteni.

— Aveți copii?

— Două fete, ceva mai tinere ca tine.

— Deci aveți o soție?

— Da. Dar am divorțat...“

Bruno clipește.

„Pentru copii, un divorț este greu...“, îi scapă lui, aproape fără să vrea. Să știi să fii crud, îi trece lui Harry prin minte. Dacă Șefu' M' avea dreptate? Oare tipul acesta știe să fie crud? O să aibă coaie în fața lui M'Bilal? E chinuit de neliniști. Are nevoie să se bazeze doar pe sine ca să câștige. O știe. Își va pune viața în mâinile acelui bărbat, e normal să-și pună întrebări. Se liniștește gândindu-se la ce-i spusese Nguyen: „Va fi ca un tată“. De când și-a dat cuvântul comisarului, s-a hotărât să meargă până la capăt. Se uită fix la Bruno și-i spune: „Mă puteți ajuta. Am răfuielile mele. Am nevoie de voi“.

Tuburile de lumină caldă în formă de dragon nu izbutesc să risipească întunecimea din bar. Din chipul tras al interlocutorului său, Bruno nu vede decât ochii și reflexele neoanelor în lentilele ochelarilor. Marie-Hélène e dată uitării, ștearsă de adolescentul negru și nemaipomenit de subțire. Încă nu știe cum anume să-i vorbească. E la el ceva care-l deranjează. Care-l intimidează. De parcă Harry i-ar fi fost cu mult superior. Și puștiul ezită, coboară capul și-și freacă ochii pe sub ochelari. Tace. Oboseala. Cu gândul la părinții lui, se hotărăște să aibă încredere în polițai, care pare om bun, poate pentru că este deprimat.

Abia după mai multe minute, Bruno îndrăznește să-l întrebe despre oraș, despre viața lui. Harry clatină din cap, dă

răspunsuri destul de lapidare, apoi, din senin, începe să povestească.

13

Les Tamaris, La Marsa, Tunisia

Într-un *souk* din Tunis, am găsit o cutie de cărți franțuzești de prin anii '70, pe care le-am cumpărat cu gândul la Rim. Când să plec, vânzătorul mi-a mai dat trei exemplare dintr-o revistă englezească, *The Tatler*. Le răsfoiam pe terasă în timp ce Rim se presupunea că-și face temele. Dintr-odată, o fotografie m-a intrigat. În alb-negru, un chip luminos, foarte structurat, cu părul scurt, cu un zâmbet luminos... „E Bruce! Nu se poate, ba da, el e...” Rim s-a întors și mi-a smuls revista. „Îl cunoști? – L-am întâlnit în Cairo, tu nu erai născută... dar nu știam cine e și nici măcar cum îl cheamă.” Mi-am petrecut o parte din noapte alături de Rim pe Internet ca să aflăm ceva mai mult despre viața și despre moartea lui, pentru că, în timp ce îi descopeream identitatea, Bruce Chatwin, și că era un scriitor celebru, aflam și că murise în 1989, la Nisa. Am devorat tot ce ne apărea pe ecran. Articole, biografii, extrase din cărți, comentarii. În ziua următoare, Rim mai că nu mi-a aruncat în cap cărțile pe care le cumpărasem din *souk*. Voia să comand integrala Chatwin pe Internet. Ne-am năpustit pe cărțile lui de cum ne-au fost livrate.

Rim a uitat cu desăvârșire de mobilul ei, iar eu am aflat multe despre el în câteva zile. E straniu să intri cu atâta curiozitate și pasiune în viața cuiva pe care l-ai întâlnit cu mult timp în urmă. Rim îl considera pe Bruce un fel de hipiot, asemănător celor care continuau să bântuie legenda orașului Sidi Bou Saïd. Nu i-am spus că Bruce considera că hipioții desfigurau țările prin care treceau – tocmai îmi dădusem